

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 25.—
za pol leta > . > 13.—
za četrt > . > 6.50
za en mesec > . > 2.20
za Nemčijo celoletno 29.—
za ostalo inozemstvo 35.—

V upravnosti:

Za celo leto naprej . K 22.40
za pol leta > . > 11.20
za četrt > . > 5.60
za en mesec > . > 1.90
S podliljem na dom stane na mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 8/III.
Rokopisi se ne vratajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74. —

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 8.
Sprejema naročnine, inserate in reklamacije.
Upravniškega telefona štev. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Znamenje časa.

Politični prevrati, ki se gode v Evropi, brutalni način, po katerem se zaganja brezverstvo in njega politika v stranke s politično-verskimi programi, neprestano smešenje verskih momentov in bevskanje zoper vse, kar količaj po krščanstvu diši, vse to nam priča, da stojimo pred viharnimi časi, ki nam prinašajo družabni nered in anarhijo. Kako daleč in kam privede vsa takozvana svoboda, humaniteta in prosvitljenost nam kaže v žalostni luči portugalska revolucija, kjer so morali nedolžni ljudje pred nasilnostjo v cestnih kanalih zavjeti iskati. Da se tudi takozvana s svobodomiselnostjo navdana inteligencija nič ne razlikuje od teh pocestnih možakarjev, ki hočejo ljudem z bodalom v roki svojo svobodomiselnost v glavo vcepiti, nam priča postopanje rimskega župana Nathana in shoda svobodomiselcev v Inomostu. Ta dva nastopa nam jasno dokazujeta, da tiči vsa ta hvalisana prosveta v brezmejno podlem cinizmu in surovosti. Rimski župan Jud Nathan je namreč 20. septembra ob slavnosti, s katero praznujejo Rimljani na ta dan obletnico vzetja Rima, na breztakten način napadel papeža Pija X. v gorovu, v katerem se je norčeval iz krščanskih verskih naukov in žalil njegovo osebo, češ da se je nadrel za Boga na zemlji. In to je govoril župan onega mesta, ki je postal veliko ne po Judih, ampak po papežih, na tleh, ki so prepojena s krvjo katoliških mučenikov, ki so umrli iz prepričanja za stvar, katero je Nathan v blato vlačil. Umetnosti Rima nam pričajo, kaj so papeži za Rim storili. Skrajna perfidnost je bila, in znak največje nehvaležnosti, da je govoril to mož, župan mesta, česar prebivalstvo od Vatikana živi. Zakaj katoličani ne hodijo v Rim Jude gledat, ampak da se poklonijo glavi cerkve in občudujejo umetnosti, katere je nje roka ustvarila.

Papež Pij X. je sicer protestiral v posebni noti na razne države proti tem žaljenjem in surovim izbruhom, ampak uspeh te note je podoben ničli. Slično breztaknost si je dovolila dne 20. oktobra svobodomiselna inteligencia, zbrana v Inomostu na svobodomiselnem shodu. Ob navzočnosti vladnega zastopnika je odpolsala ta gospoda na »Jožefu Sarto, takozvanega Piju X. v Rimu«, pismo, v katerem mrgoli žaljenj in ostudnih psov, katere se nam ustavlja roka zapisati. Značilno za avstrijske

razmere je bilo to, da ni imel vladni zastopnik toliko poguma, da bi to svobodomiselno inteligenco na vse štiri vetrove razgnal; če ni že tega iz dostojnosti storil, bi ga morala privesti do tega koraka vsaj diplomacija in mednarodno pravo, ki zabranjuje žaljenja suverenov. Seveda papež nima kanonov in regimentov, zato se lahko oko zatisne. Kaj bi se vse zgodoval, ako bi napisali ti prosvitljeni kako pismo na Viljema Hohenzolerna, imenovanega Viljema II. v Berolini ali na Jurija Oranjen — imenovanega angleškega kralja v Londonu. Prepričani smo, da bi bil shod v momentu razgnan. Nekaj nezaslišanega in za katoličane izvajajočega se je zgodoval pretekle dni zopet na Dunaju. V Avstriji, v državi, kjer živi 95 odstotkov katoličanov, ni pustil rektor tehnike katoliških dijakov k slavnosti, ki se je vršila ob prilikih njegove inauguracyje, češ, da ni prostora v dvorani. To je za Jude je prostor, za katoliškega dijaka ga ni. Se bolj more razkažiti katoličana dejstvo, da so liberalni visokošolci pri inauguraciji rektora Züppnerja katoliške dijake, ki so bili k slavnosti povabljeni, pretepli do krvni jih iz živinozdravniške šole vun vrgli. In kaj se je ukrenilo, da bi se taki dogodki več ne ponavljali. Nič! »Tega ne smemo trpeti« pišejo kršč. soc. listi, in to je vse! Namesto, da bi se dvignile krščanske stranke v parlamentu in odločno enkrat zaropotale, da bi bil mir za vselej!

In to so šele prvi sadovi, katere rodi liberalna humaniteta in prosveta, kaj šele pride, ko pride v klasje ta lažomika, katera se širi po Evropi pod krinko svobodomiselnstva in napredka. Mladi ljudje, ki bodo enkrat voditelji ljudstva, učeniki naroda, njegovi sodniki, ki naj bi bili njegovi uzori, pa ne morejo prikriti svoje svobodomiselne strasti in se ne morejo povpeti do tistega gentelmannskega stališča, da bi znali vsaj tuje prepričanje spoštovati! Tako se lahko zgodi, ako se z vsemi močmi temu ne upremo, da bo ta liberalna prosveta postala grob vse znosti, kulture in civilizacije.

Avstrijska delegacija.

9. t. m. so govorili v plenarni seji Udržal, Kozlowski, Renner, Nitsche, Klofač, Stumpf in Aehrenthal.

Ravno češka rabi mogočno armado.

Udržal je kritikoval gonjo zoper agrarce in povdarjal, da agrarci streme upravičeno za tem, da povzdig-

nejo rentabiliteto poljedelstva, stavijo industrijo v službo kmetijstva in celo narodno gospodarstvo postavijo na zdravo, realno podlago. Gleda carinskovarstvene politike agrarci ne zahtevajo nič drugega kakor da se ustvari to, kar je Bismarck naredil v tem oziru iz Nemčije. Govornik odločno protestuje zoper to, da so Čehi antimilitaristični, zakaj ravno Češka rabi močno armado. Protestuje tudi zoper očitanje veleizdajstva. Če bi res na Češkem bilo kaj veleizdajalcev, bomo z njimi kratek proces napravili. Kar pa se aneksije tiče, stoji, da smo po njej prišli v večjo odvisnost od Nemčije. Avstrija pa ne more biti ne pangermanska ne panslovanska, ampak vsem narodom pravična.

Zoper zatiranje Poljakov in žaljenje sv. Očeta.

Kozlowski slika žalosten položaj Poljakov v Nemčiji in pravi, da so Poljaki globoko hyaležni Avstriji in presvitem cesarju, ker jim je edinolev v tej državi dana možnost svobodnega narodnega razvoja. Nemčija je res zvezsto svojo zvezno dolžnost izpolnila, toda le v lastnem interesu, ker bi bila drugače izolirana. Kar se Laške tiče, tiči v zvezi velika hinavščina, ker se izjave ministrov in dejanske razmere ne krijejo popolnoma. Kar se pa tiče žaljenja, ki ga je zaregl zoper svetega Očeta rimski župan »Nathan nemodri«, ni res, da bi bilo to zgolj notranje vprašanje Italije, kakor je izjavil minister Aehrenthal, ker papež je glasom garancijske postave suveren. Govornik se kot Poljak izjavlja zoper novošlavizem, ki ne pozna tolerance in jadra po ruskem vetrju. Če hočemo na Balkanu imeti prihodnjost, ne smemo vladati zoper slovanske narode. Naša zveza z Nemčijo ne sme vplivati na naše notranje razmere.

Socialnodemokraško stališče.

Renner izjavi, da Avstrija ne more plavati političko ne v germanškem ne v slovanskem toku. Naše zvezze se ne ravnajo žalibog po interesih, ampak po nacionalnih ozirih. Socialisti so pa vendar za trozvezo, ker ohrajava mir, sosebno proti Italiji. Politike velesile pa socialisti ne marajo. Avstrija je revna dežela, ki ne more prenatisati velikega oboroževanja. Bodimo ponižna srednja država in se pečajmo v prvi vrsti s socialnimi in gospodarskimi problemi. Govornik se potem zadirja v nemškega cesarja, ki da s svojimi »šarlatskimi« nastopi provokira Evropo. Kar se tiče aneksije, je pravica bila formalno na strani Srbije. Pri

izvršitvi aneksije se je vlada frivolne norčevala iz delavstva, industrije in pravicami parlamenta. Bosenska usta je pravno neveljavna. Naša agrarna politika zoper Srbijo in Rumunijo je napačna. Socialni demokrati hočejo da se meja odpre neomejenemu uvozu. Podpredsednik da govorniku ukor ker je razdalil nemškega cesarja.

Klofač ni zoper zvezo z Nemčijo.

Klofač povdaja, da Slovani se do ceniti pomen in koristi, ki jih ima za nas prijateljsko razmerje z Nemčijo vendar pa se ne sme želja Slovanov da bi se Avstrija tesneje zvezala tud z Rusijo in balkanski Slovani, tolmačiti kot veleizdaja. Oporeka, da b na Češkem obstajala antimilitaristična organizacija in kritikuje najostreje odločbo kasacijskega sodišča v antimilitarističnem procesu.

Aehrenthal pošteno počil socialisti.

Opravičuje vlado, ki ni mogla očasnu aneksije postopati dogovorno, delegacijami, ker ni bil čas za to. Izjavi svoje veliko zadovoljstvo, da se je večina delegatov izrekla za naše zvezze. Opti na svoje zvezze in na svoje moč gledamo lahko mirno v bodočnost. Bavi se največ z zvezo z Italijo glede katere je delegat Šusteršič načelno važna vprašanja. Dobro je, da se od časa do časa lojalno obravnava diference, da se javno mnenje pouči in razjasnijo nesporazumeljenja. Prijateljstvo z Italijo se bo, tako trdno upovedno bolj okrepljalo. (Glej članek generala Fadda v »Tribuni«! Op. ured.

Ker je delegat Renner napadel cesarja Franca Jožefa, pravi Aehrenthal

To je zelo nevhaležno, da ravne gospodje socialni demokratje tako govore o dinastiji in cesarju, ki je sankcioniral splošno in enako volitivo pravico (Veliko pritrjevanje), kateremu se imajo gospodje socialdemokrati zahvaliti, da tukaj sedijo!

ŠPANIJA IN PORTUGALSKA.

V Barceloni je oblast v neki vojašnici zaplenila veliko število revolucionarnih brošur in manifestov in več anarhistov zaprla, sicer pa o tej stvari kolikor mogoče molči. — Ministristvo povišalo častnikom plače, namernava menihom prepovedati nabiranje denarja in hoče predlagati fakultativni civilni zakon. — Portugalska vlada je odredila, da mora duhovščina prisegati na novo ustavo. Duhovščina prisega, ne da bi se ustavljalna.

Naročajte „Slovenca“.

LISTEK.

Portret.

(Angleški spisal Edgar Allan Poe.)

Grad, v katerega se je upal moj sluha s silo vdreti — ni namreč pripustil, da bi moral jaz, ki sem bil težko ranjen, prespati vso noč na prostem, — je bila stavba polna veličanstva in polna turovne, jednaka mnogim drugim gradom, ki stoje že od zdavnaj, ne samo v domišljiji romanopiscev, ampak v resnici visoko nad dolinami na pečinah Apeninov. Sklepal sem po raznih znakih, da je moral posestnik zapustiti grad še pred kratkim in to le za malo časa. Nastanil sem se v eni najmanjših in najmanj bogato opremljenih sob. Ta soba je bila v malem stolpu tega gradu. Oprava je bila bogata, toda starinska in na mnogih krajih že poškodovana. Po stenah so visele tapete in mnogo raznovrstnih bojnih trofej, razen teh pa je bilo na stenah veliko število modernih slik, ki so bile vse v zlatih okvirjih. In te slike, ki niso bile obešene le na stenah, temveč tudi v mnogih kotih,

kateri so bili nastali vsled čudne in romantične zidave tega gradu, sem začel opazovati z živo domišljijo, ki je bila gotovo posledica pričenjajoče se mrzlice; radi tega sem prosil Pedra, naj za grne okna, ker je bila že noč; vele sem tudi, naj prižge sveče na visokem kandelabru, ki je stal poleg moje postelje in naj razgrne kolikor mogoče daleč težke zavesi iz črnega žameta, ki so zgrinjale posteljo. Nisem dal teh povelj zato, da bi mogel mirno in lepo zaspati, temveč hotel sem se udati popolnoma opazovanju onih slik, katerih razlagam in zgodovina je bila v malih knjižicah, ki sem jo bil našel na blazinah.

Dolgo, dolgo sem prebiral knjižico in v resni pobožnosti sem gledal slike. Hitro in krasno so tekle ure in bližala se je tih polnoč. Motila me je lega kandelabra, in zato sem obrnil svečnik, četudi z naporom, ker nisem hotel buditi speciščega služega, tako, da je padala vse luč na mojo knjigo.

Pa to je imelo nepričakovano posledico. Žarki številnih sveč razsvetljevali so sedaj kotiček, ki je bil do sedaj v senci, ki jo je delala ena stran moje postelje. In zagledal sem v tem kotičku sliko, ki mi je bila ostala doslej skrita. Bila je to slika mladega dekleta, ki je

bila ravno v tistih letih, ko se prelevi deklica v ženo. Po kratkem pogledu na ta portret sem zaprl oči. Zakaj sem storil to? Sam nisem niti vedel v prvem hipu, čemu sem zaprl oči. Pa med tem, ko sem tako imel oči zaprte, sem si v duhu našel vzrok temu. Hotel sem bil nehotno dobiti čas, da premišljujem — čas, da se prepričam, da me moje oči ni varalo — čas, da si pomirim svojo domišljijo, da bi potem mogel hladnejše in mirnejše soditi. Po kratkih trenotkah sem pogledal zopet z ostrom očem slike.

Nisem mogel in tudi nisem hotel več dvomiti, da se oko ne vara; zakaj že prvi žarek sveče, ki je bil padel na sliko, me je vzbudil iz moje sanjave domišljije, katere vzrok je bila mrzlica.

Slika je kazala, kot sem že dejal, mlaudo deklico. Videlo se je le glavo in rame, ki so bile slikane v načinu takozvanih vinjet; slika me je spominjala na štil najbolj priljubljenih Sullyjevih portretov. Roke, prsi in celo blesteči lasje so se zlivali neopaženo v sence, ki so bile v ozadju nerazločne in temne. Okvir je bil okrogel, bogato pozlačen in umetno izrezan. Kot umetnina je bila slika visoke vrednosti. Toda kar je tako globoko in močno pretreslo, je ni

moglo biti ne umetniška tehnika tega dela, ne nebeška lepota obraza. Najmanj verjetno je tudi bilo, da bi bila vredna moja iz polsnu vzbujena domišljija živo glavo.

Izpoznał sem takoj, da taka misel ni mogoča vprito velikih posebnosti te slike in tega okvirja. Resno sem iskal vzrok, čemu me je ta protret tako ganil in tako sem premišljeval gotovo celo uro, pol sede in pol naslonjen na blazine, in oči vedno v sliko upre. Slednjič sem menil, da sem našel resnično skrivnost podobe in tedaj sem padel na posteljo. Izpoznał sem bil čar obraza, bil je ta v pristnosti življenja, ki je plulo v teh potezah. Ta čar me je v prvem hipu presenetil, me potem vznemirjal in vzbujal in me celo strašil. V plahem spoštovanju sem postavil svečnik zopet na staro mesto. Tako je bila slika, ki je bila vzrok moje razburjenosti, spet skrita. Hitro sem zagrabil knjigo, v katere se je pisalo o teh slikah in njih zgodovini.

Poiskal sem številko, s katero je bila zaznamovana ona okrogla slika in bral nejasno in nerodno pisano povezki jo tukaj ponavljam.

Bila je deklica redke krasote in tako vesela in poskočna, kot je bila lepa

VOLITVE V POŠTORNİ.

Kakor poročajo nemški listi, se nahaja v novem občinskem svetu v Poštorni, ki se je te dni izvolil, 21 Nemcem prijaznih svetovalcev in trije Čehi. Čehi so zmagali samo v trtem razredu.

LAHI HUDI NA AEHRENTHALA.

Laški rimski listi so zelo nejevoljni na Aehrenthal, ker je v svojem odgovoru na interpelacijo Seitzovo gledel govora podžupana Porzera postrani udaril gospoda Nathana in označil gibanje zoper njega za upravičeno. Na ta način je — pravijo laški listi — odbil minister »klerikalni protest« na Dunaju, kar seveda framasoni zelo boli. Sicer pa nori tudi socialnodemokrška »Arbeiterzeitung«. To je zelo značilno, kako se naši socialisti potegujejo za juda Nathana!

ZMAGA DEMOKRATOV V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

V ameriških Združenih državah se vrše volitve za zbornico, kongres. Splošno senzacijo vzbuja dejstvo, da zmagujejo demokratje nasproti republičanom, pristašem dosedanjega sistema. Ravno tam, kjer je osebno agitiral Roosevelt, ki ga republičani nameravajo v prihodnji sezoni postaviti za kandidata za predsedništvo, so republičani najbolj teheni. Dozdaj so si demokrati priborili trinajst mandatov v večine nad republičani. Imeli bodo najbrž 40 mandatov več. Tudi v senatu so dobili večino.

Mladeniški tečaj

za Orle se bo vršil od 14. do 27. novembra v Ljubljani. Spored se je v skupni seji prirediteljev in predavateljev določil sledeče:

14. novembra, ponedeljek: Dr. Mantuan (v muzeju): Kako ohramimo značaj našega domovja. (9.—11. dopoldne.) Popoldne še ni določeno.

15. novembra, torek: Dr. A. Ušenčnik: Nekatera poglavja iz socialne ekonomije. (Od 10. dopoldne dalje.) F. Pengov: Pogoji uspešne živinoreje. (4.—6. popoldne.)

16. novembra, sreda: J. Kalan: Ali bo vojska? (Od 10. ure dopoldne dalje.) Dr. J. Adlešič: O ustroju naše države. (4.—6. popoldne.)

17. novembra, četrtek: Dr. Gruden: Razvoj političnega življenja pri Slovencih od leta 1848. naprej. (Od 10. ure dopoldne dalje.) I. Podlesnik: Vodstvo mlađeniške organizacije. (Od 4.—6. popoldne.)

18. novembra, petek: I. Cankar: Kratek pregled slovenskega slovstva iz Prešerna. (10.—11. dop.; 11.—12. dopoldne še ni določeno.) Dr. Pogačnik: Občinski zakon za Kranjsko. (4.—6. popoldne.)

19. novembra, sobota: Dr. Gruden: Socialne razmere kmečkega stanu v preteklosti. (Od 10.—11. dop.) F. Pengov: Nekaj poglavji iz naravoslovja. (2.—5. popoldne v muzeju.)

21. novembra, ponedeljek: Dr. Mantuan (v muzeju): Kako ohramimo značaj našega domovja. (9.—11. dopoldne.) Popoldne še ni določeno.

22. novembra, torek: Dr. A. Ušenčnik: Nekatera poglavja iz socialne ekonomije. (10.—11. dopoldne; 11.—12. še ni določeno.) F. Pengov: Pomen čebelarstva. (4.—6. popoldne.)

23. novembra, sreda: J. Kalan: Iz Devete dežele. (10.—11. dopoldne.) Dr. J. Adlešič: Naša ustava in uprava. (4.—6. popoldne.)

24. novembra, četrtek: Dr. Gruden: Razvoj političnega življenja pri Slovencih od leta 1848. naprej. (10.—11. dopoldne.) I. Podlesnik: Vodstvo mlađeniške organizacije. (4.—6. pop.)

25. novembra, petek: I. Cankar: Kratek pregled slovenskega slovstva iz Prešerna. (10.—11. dopoldne.) Dr. Pogačnik: Občinski zakon za Kranjsko. (4.—6. popoldne.)

26. novembra, sobota: Dr. Gruden: Socialne razmere kmečkega stanu v preteklosti. (10.—11. dopoldne.) F. Pengov: Nekaj poglavji iz naravoslovja. (2.—5. popoldne v muzeju.)

Spored za telovadbo bo bližno isti kakor lani; udeleženci bodo dobili itak, kakor tudi predavatelji, v roku tiskane programe.

Očni zbor Orla je 27. novembra dopoldne.

Javna telovadba bo ob 6. uri zvečer.

Slovenski vestnik.

s Ksaverij Chamiec. V Varšavi je umrl v četrtek nagle smrti tudi Ljubljancem znani poljski pisatelj Ksaverij Chamiec. Bil je na zadnjem časnikarskem shodu v Ljubljani in se je tako zanimal za prirodne lepote naše domovine in za naše narodno življenje. Ksaverij Chamiec je bil rojen leta 1848 v Pustovarni na Ukrajini, učil se je na vseučilišču v Kijevu, potem se je nekaj časa pečal z gospodarstvom na svojem veleposestvu, slednjih se je pa preselil v Varšavo, kjer se je izključno posvetil znanosti in slovstvu. Bil je arheolog, zgodovinar in etnolog. Prvo svoje delo je priobčil v velikem varšavskem mesečniku »Biblioteka Varšavska« pod naslovom »Med stepi in jarki«. Potem je priobčil ravno tam narodopisno zgodovinski spis »Skrivnosti v Pirenejah«. Važno in trudnopolno njegovo delo je dvanajst zemljepisnih kart, ki predstavljajo razvoj rudokopstva v poljskem kraljestvu. Bil je so-trudnik raznovrstnih poljskih listov in član različnih literarnih in umetniških društev. Zlasti veliko zasluga si je pridobil za društvo literarne blagajne, česar blagajničar je bil dolgo vrsto let. Mnogo let je bil tudi odbornik društva za izpodbujanje lepih umetnosti. Dasirovno že v letih je bil vedno mlađeniško navdušen za vsako dobro stvar, živahan in agilen. Tudi razna dobrodelna društva ga bodo občutno pogrešala.

s Debata nad ljudsko šolo v ruski dumi. V ruski dumi se je pričela preteklo soboto debata nad ljudskim šolstvom. Na ministrskem stolu je sedel novi naučni minister Kasso namesto poprejnjega splošno sovražnega Nemca in skrajnega nazadnjaka Schwarca. Kakor je pa pokazala debata, ne bo novi minister nič boljši od starega in za rusko ljudsko šolstvo se še ne obejajo boljši časi. Kar zadeva pouk v ne-ruskih jezikih, je izjavil minister, da vlada ne more dovoliti več, kakor da se prvi dve leti sme rabiti poleg ruskega tudi materini jezik dotičnih otrok. Pozneje pa nič več besede. Torej Poljaki, katerih je na Ruskem v poljskem kraljestvu 10 milijonov, tako da stanujejo izključno sami Poljaki v deželi brez vsakih ruskih manjšin, bodo imeli v šoli približno toliko pravic, kot jih imajo Slovenci na Koroškem. Cela opozicija je nastopala jako ostro. O govoru poljskega poslanca iz mesta Varšave, gospoda Jablonovskega, piše zmereno liberalni ruski list »Birževia Viedomostis«, da je ta govor izrazil mnenje

cele ruske države, vladna »Rosija« in panskavistični »Svet« pa pišeta, da je ljudstvo hujškal k vstaji.

s Shod duhovnikov patronov poljskih katoliških delavskih društev na Poznanjskem. Dne 8. listopada se je vršil na Poznanjskem shod duhovnikov patronov delavskih društev. Predsedoval je prelat A. Stichel, glavni referat je imel gospod Adamski, glavni tajnik društva, ki je potoval nekoč po Slovenskem in je znan tudi mnogim Slovencem. Navzoč je bil tudi škof Likovski, ki je na vnaščeval zborovalce s toplimi besedami za socialno delo.

s Smrt načelnika ruske tajne policije. Pred nekaj dnevi je umrl naglo na peterburški železnici na postaji Rožica Peter Ivanovič Račkovski, uradnik za posebna naročila IV. razreda pri ministrstvu notranjih zadev, ali z načavnimi besedami povedano, načelnik tajne policije. Z Račkovskim je izginila s pozorišča ena najbolj karakterističnih oseb ruske birokracije. Igral je veliko vlogo v ruski notranji politiki in je imel vpliv tudi na zunanj politiko. Rodil se je v Kišinovu v Besarabiji, resnih šol ni imel nobenih, toda imel je prijeten nastop in lepo postavo in naravno prekanjenost. S temi sredstvi je splezal na vrhunc ruske uradne ljestvice. Svojo karijero je začel kot uradnik moskovskega mesta, v začetku se je obračal v radikalnih družbah in je dopisoval v napredne liste. Kmalu mu je pa bolj zadišalo na nasprotni strani in je vstopil v rusko policijo. Postal je desna roka zloglasnega Sudiekina, prvega organizatorja ruske policijske provokacije, znal si je pridobiti vplivne stike. Mnogo mu je pripomoglo znanje s knezom Beloševskim - Belozerškim, adjutantom tedanjega carjeviča in posnejšega carja Aleksandra III. V posebno zaslugo se mu je štelo, da je organiziral stražo carjeve palače in ustavil tajno protirevolucijsko društvo, katerega člani so bile najvišje osebe Peterburga. Pozneje je bil prestavljen v Pariz za načelnika tamošnje tajne ruske policije. Tu je igral veliko, do slej še nepojasnjeno vlogo v sklepjanju francosko-ruske zveze. Ker prebivajo v Parizu načelniki ruskih tajnih revolucionarnih organizacij, je pričel Račkovski je svoja društva in dobil zveze z vsemi razvijati živahn delavnost. Ustanovil je svoja društva in dobil zveze z vsemi revolucionarnimi odbori, tako da jih je imel vse na dlani. Ko je potoval ruski car v Kodanj, je odkril Račkovski, da nameravajo revolucionarji narediti nanj napad in je naznani dolične osebe. Ruska vlada je zahtevala zato od Francije, da dà zapreti vse na Francoskem prebivajoče revolucionarje, kakor jih je naznani Račkovski. Francoska vlada je temu ustregla in v zahvalo je obiskalo rusko brodovje Francijo in so se vršile velike slavnosti v Toulonu. — Odslej je imel Račkovski vedno skrbeti za varnost ruskih članov carske rodbine, kadar so potovale kam v tujino. Ko je hotel nekoč predsednik francoske republike Loubet potovati v Lugdun in se je bal, da ne bi anarhisti naredili nanj kakega atentata, je prosil Račkovskega, naj skrbi za varnost njegove osebe, raje kot da bi se obrnil do svojih policijskih agentov. Tak ugled je imel načelnik ruske tajne policije. Toda kakor je na čuden način splezal kvišku, tako je tudi na čuden način padel. Pokopal ga je zadeva z nekim Filipom. Dotični Filip je bil specialist v črni magiji in plesočih mizah. Taki umetniki pa uživajo na ruskem dvoru velik ugled. Račkovski je bil tako predržen, da je odbil russkim visokim krogom, ki so želeli, naj preskrbi Filipu v Parizu doktorski diplom iz medicine, to zahtevalo. V neki spomenici je celo izrazil mnenje, da je Filip sumljiv človek in šarlatan. Ta predprzrost je pa pokopala načelnika ruske tajne policije. Dasiravno je odslej še večkrat nastopal v važnejših trenotkih, kadar so potrebovali njegove pomoči, vendar si ni mogel več pridobiti poprejšnje milosti merodajnih oseb. V zadnjih letih se je moral zadovoljevati s skromno pokojnino osem tisoč rubljev in neko sinekuro, ki mu je dajala 7000 rublje na leto.

s Bolgarska opera. Bolgarska je dobila svojo narodno opero: »Boris«. Libreto je po Vazovem romanu napisal N. Popov, uglasbil pa jo je g. Atanasov, kapelnik vojne godbe v Plovdivu. Opera ima štiri dejanja in je baje krasna.

s Car in anarhist. Bulgarski car Ferdinand je doživel pred nekaj dnevi nenavadnog dogodek v Caribrodu ob srbsko-bolgarski meji. Car in carica sta spremajala caričino sestro knjegino Elizabeto, ki je bila v Sofiji na posetih, z dvornim vlakom do meje. Ko je vlak došel v obmejno postajo Caribrod, kjer je vlak moral ostati dalje časa, opazila je carica, kako je hodil

okoli dvornih vagonov neki mlad, slaboblega človek, ki se je obnašal zelo sumljivo. Opazila je nato carja, v tistem trenutku pa je že opazila policija neznanca in ga aretovala. Sef policije je poročal carju, da je tuje anarhist, ki je izgnan iz Sofije ter da je opravičen sum, da je nameraval učiniti na carja atentat. Car je ukazal privesti anarhistu k sebi v dvorni wagon, kjer je z njim več kot pol ure govoril o anarhizmu in njegovih napačnih temeljnih idejah. Carju se je posrečilo, da je mlađeniča v znatni meri odvrial od anarhističnih misli. Nato ga je car bogato obdaril ter mu obljubil, da se bo zanj zavzel, da mu bo dovoljen povratek v Sofijo ter da dobi službo, v kateri mu bo mogoče dostojno živeti. Mlađenič se je v zavzetju ganjen zahvaljeval ter je odšel in na koncu na solznih oči.

Dnevne novice.

+ Liberalno časopisje ponujo libralce. Liberalno časopisje sedaj uganja podlosti, ki kažejo, da mora imeti svoje citatele za grozno neumne. Podlosti, ki jih uganja radi dr. Šusterščevga govor, so take, da morajo biti radi tega v prvi vrsti razčlenjeni — citatele liberalnih listov. Liberalno časopisje samo ponujo liberalce! Ali meni liberalno časopisje res, da ljudje ne bero drugega, kakor »Slovenski Nar.« in kak obskuren faliten enakovrstni list. Zato se skoro ne izplača reagirati na obširne infamnosti liberalnega časopisa o dr. Šusterščevem govoru. Časi so minili, ko so mesto ljudi »misli« uredniki liberalnih listov in dasi se to že krepko kaže v slov. javnosti kljub mnogim svojim žalostnim skušnjam, uredniki liberalnih listov še ne vedo. Liberalna politika zavijanj, laži in podtkanj je vedno bolj na kantu, kljub temu to izvestne ljudi ne izmodri in vesoljni jugoslovanski liberalni Izrael se v potu svojega obraza trudi, kako bi vsako stran svojih listov napolnil z večjimi neresnicami in zavijanj, češ, ker nismo za pošteno, odkrito politiko in pošteno delo, moramo pa vsaj metati ljudem peska v oči. To je vse delo liberalcev v politiki. Taki ljudje igrajo sedaj idote v liberalnem časopisu in namenoma nočajo videti velikega razločka med dr. Šusterščevim delegacijskim govorom in dr. Plojem, ki je naravnost pohvalil Buriana, ki se je naravnost ognjevitio in brezpogojno zavzel za zvezo z Nemčijo, in ki je govoril tako, da je celo liberalcem zastajala sapa. O zvezzi z Nemci so pisali te dni celo češki listi, da nam je koristna v toliku, ker nas varuje pred vojno z Nemčijo, ki bi avstrijskim Slovanom sedaj ne bila v prid, a dr. Šusteršč je krepko zavzel pri tem edino pravo stališče, da avstrijski Slovani moramo odločno nastopiti proti notranjim vplivom te zveze. To liberalnim časnikom noči iti v glavo. Tare jih skrita jeza, da je njihov hofrat Ploj obležal pred Aehrenthalom kakor je dolg in širok in je sedaj v delegaciji in tudi v »Zvezzi južnih Slavena« popolnoma osamljen, kajti celo član »Zvezze južnih Slavena« Baljak se je izrekel proti proračunu. Kar se pa tiče trializma, je vsakemu političnemu šolarčku znano, da so nositelji trializma naši poslanci in da je Ploj bil tisti, ki je pred leti najhujše nastopal proti in ga je sedaj skušal samo — kompromitirati. Kričačem, ki napadajo dr. Šusteršča radi tega, ker je reklo, naj bo naša država močna, bi pa svetovali, naj se obrnejo s svojimi protioboroževalnimi nasveti v Srbijo, katere oboroževanje vedno z veseljem beležijo, v Italijo in na druge firme. Ljudje, ki nočajo, da bi bila naša država močna, nočajo dobro Slovencem. Srbskih in drugih »blagrov« si naše ljudstvo ne želi in zato bo šlo preko takih ljudi ter bo preziralo njihovo bevsanke. Sicer pa priobčimo dr. Šusterščev govor po stenografičnem zapisniku. Tudi liberalcem bo tako dana možnost, da dr. Šusterščev govor ne sodijo po liberalnih trobilih, ampak s svojo pametjo, ako jo kdo izmed njih še kaj ima. Upajmo, da se bo marsikar liberalec vzdignil iz strupenega močvirja svojega časopisa.

+ Njihov je! Dvorni svetnik Ploj je oglašil svojo kandidaturo v — »Slovenskem Narodu«. Da dvorni svetnik Ploj išče »Slovenski Narod« za razglas, da namerava venderle kandidirati, bo menda venderle tudi g. Seguli preveč. Včerajšnji »Slovenski Narod« pravi, da je njegovemu dunajskemu poročevalcu — zanimive zvezle! — naročil dvorni svetnik Ploj, da ne namerava opustiti kandidature. Znano je, kako je dunajski eksponent in c. kr. mešetar liberalne stranke spravil svoje prijatelje — da se poslužujemo izraza, ki je poseben priljubljen poglavitemu ljubljan-

in prijazna. In polna nezgoda je bila ura, ko je bila zagledala slikarja, ga vzljubila in ga vzela za moža. Bil je ta slikar straten, delaven in strog in imel je že nevesto: svojo umetnost; bila je deklica redke krasote in tako vesela, kot je bila lepa; na njenem obrazu je bila pomlad in nedolžen smeh je zvenel, in igrala se je veselo kot mlada srna. Vse stvari je ljubila, le umetnost je sovražila, svojo tekmovalko, in bala se je pred čopičem in paleto in pred vsem sovražnim orodjem, ki je odtujilo njenega moža od nje. Zato je bilo zanje nekaj strašnega, ko je začel govoriti slikar, da hoče tudi njo, svojo mlado ženo, slikati. A bila je poslušna in ponizna in vdano je sedela več tednov v mračni, visoki sobi v stolpu, v katero je prihajala svetloba le od zgoraj. Toda on, slikar, pil je sladkost iz svojega dela, katero je nadaljeval uro za uro, dan na dan brez presledka. Bil je divji človek, ki je mnogo sanjal, in tako ni videl, da je ona luč, ki je padala tako čudna v to sobo, jemala njegovu mladi ženi zdravje in veselje, in on sam ni videl njene bolezni. Ženka pa se je smehljala in smehljala dalje, brez tožbe, ker je čutila, da dela njen mož, ki je bil svetovnoznan, z vročino in strastnim veseljem njen portret, videla je,

s k e m u eksponentu dunajskega eksponenta in mešetarja, dr. Trillerju — v »katastrofalo« zadrgo. Svetnik dr. Ploj ni mogel hujšega prizadeti svoji lastni stranki, kakor da je slovensko klečplazil pred baronom Burianom, protektorjem proslule židovsko-mažarske **bosenske agrarne banke**. Zadrga je bila velikanska in liberalna stranka ni vedela, kako bi se izmotala iz te zares grde afere. — »Slov. Narod« se je skušal na humorističen način otresti preservilnega dvornega svetnika, češ, da je Ploj »kon servati več«. Kdo bi se ne smejal! Ne, gospodje: **Ploj visi na Vašem razcefedranem fraku**, in ostane tam, če vam je trenotno še tako napoti. Vi ste branili in še vedno branite njegovo »politiko« in niti sedaj, po gnusnem kadilu Burianu, ne izrečete tiste sodbe, katero je zaslužil, pač pa blatite dr. Šusteršiča. Vi veste tako dobro kakor mi, da je Ploj prav tak liberalec, kakor vsak izmed vas in da je izraz »konserivativec« iznašel zasele kot slepilo za nekatere ljudi v svojem volivnem okraju, zlasti pa tudi za nekatere gospode v višjih krogih. — Tedaj nič ne pomaga: **Vaš Ploj** je, ki je prizadel našemu narodu to sramoto, da je v svoji neskončni servilnosti intoniral **slavospev ustanoviteljem odesruške bosenske agrarne banke!** Da je Ploj Vaš, kaže vnovič tudi — »Slovenški Narod«. Najzadilneje je, da se odkrito poteza za Ploja glasilo najradikalnejših slovenskih svobodomislecev, celjski »Narodni Dnevnik«. **Ljubezen mora biti zelo vellka** in mejsebojno poznavanje zelo jasno, da se **radikalno protikatoliški** »Narodni Dnevnik« s tako strastno vehemenco poteza za »konserivativega« Ploja ob najneumestnejši priliki, ko ga je celo »Slovenški Narod« skušal sramežljivo zatajevati! A zadrega je tudi pri »Narodnem Dnevniku« velikanska, kajti stvarnih razlogov v prilog Ploju nima nobenih — zato **krije gospoda dvornega svetnika s psovanjem proti S. L. S.** Nič ni bolj značilno, kakor ta manira lista, ki stoji nekaj časa že Ploju najbliže. Psovati S. L. S. — ker je vorni svetnik Ploj spravil svoje somišljenike v smrtno zadrgo, to je logika, ki je vredna slovenskih svobodomislecev od prvega do zadnjega. Če sedaj hoče še kandidirati, mu tega seve mi zabraniti ne moremo. Prepričan naj pa bo, da to ne bo dobro zanj.

+ **Hrvatski sabor** ne bo sklican do 22. t. m., dasi je to po zakonu skrajni dan. Ban Tomašić namreč še vedno nima svoje večine, vse konferiranje mu ne pomaga. 8. t. m. je zopet poklical k sebi vse načelnike strank, ki so se tudi odzvali in jih vprašal, kaj poreko k temu, če se sklicanje sabora zakasni do 30. t. m., češ, do tedaj upa končno spraviti skupaj svojo večino. Ako bi bile stranke tej zakasnitvi absolutno nasprotnе, potem bi moral sklicati brez kraljevega reskripta sabor na 22. t. m., a to bi bilo mnogo neugodnejše kakor pa protizakonita zakasnitev. Načelniki so odgovorili, da ne morejo pritrdirti zakasnitvi, da pa hočejo zadevo predložiti svojim strankam in definitivni odgovor dati prihodnji dan. Včeraj so poslanci: dr. Lorković v imenu koalicije, dr. Starčević v imenu Starčevičancev, dr. Horvat v imenu Stranke prava in St. Radić v imenu seljačke stranke bili pri banu in razvzen St. Radića vsi izjavili, da ne morejo pritrdirti protizakoniti zakasnitvi sabora. Radić je bil baje za odložitev. — Konference v banovi palati se nadaljujejo.

+ **Spomenik Rudolfu Habsburškemu.** Kakor znano, se postavi na Dunaju veličasten spomenik temu ustanovitelju habsburške vladarske hiše. — Pri tem — namreč pri doneskih za ta spomenik — apelira »Komitee zur Errichtung eines Rudolf von Habsburg-Denkmales« tudi na nas Slovence. Toda kako! Razposlal je veliko število srečk v ta namen prirejene efektne loterije ravno Slovencem, a ni se mu zdelo vredno, da bi dodal srečkam tudi slovensko besedilo. Po pravici se čutimo Slovenci s tem prezirane. Dvomimo, da bodo Italijani boljši odjemalci teh srečk, kakor pa mi Slovenci. — Zahavamo ravnopravnosti tudi v tem oziru, saj se gre vendar za denar. — Čuta lojalnosti imamo gotovo več kot n. pr. Italijani. —

+ **Verski pouk otrok, ki so brez konfesije.** Upravno sodišče je dne 8. t. m. razglasilo razsodbo glede več slučajev, ki se tičejo vprašanja, ali so otroci, ki jih njihovi starši oglasijo za brezkonfesionalne, obvezani obiskavati v šoli verski pouk. Uprav. sodišče je razsodilo, **da so obvezani** in izseklo, da se mora šoloobveznim otrokom postavno priznano religijo določiti in da morajo taki otroci potem obiskovati v šoli pouk v tisti religiji.

— **Odlikovanje Postojanske jame v lovski razstavi na Dunaju.** C. kr. ministrstvo za javna dela je podelilo jamski komisiji v Postojni za razstavljenje predmete v lovski razstavi na Dunaju prvo darilo, veliko srebrno kolajno in aranžerju razstave, jamoslovcu in jamskemu tajniku g. And. Perko-tu pa častno diplom. Ta skrajno okusna in mogočno učinkovita razstava ni zamudila vzbudit za krasno Postojnsko jamo, katera se kaže v vsej svoji krasoti in posebnosti, mnogo zanimanja in novih simpatij. Kakor piše Perko v predgovoru svojega dela: »Die Adelsberger Grotte in Wort und Bild«, ki je tam razstavljeno in ga je založil odbor za zgradbo jamskega muzeja v Postojni, je Postojnska jama v resnici velikanska posebnost, kakršne nima nobena druga dejela na svetu. In dalje pripomni Perko kako dobro, ko piše, da je to podedovano zlo nas Avstrijev, ki posedujemo tako krasne zaklade in ne storimo ničesar, da bi zvedel vesoljni svet o naravnih čudežih Postojnske jame, tega bajnega podzemeljskega sveta. Da se temu odpomore, uspešno delujeta z veliko vnemo in spremnostjo zadnji dve leti c. kr. poljedelsko ministrstvo in jamska komisija v Postojni.

— **Predavanje o Postojnski jami in njeni okolici.** Jamski tajnik G. And. Perko je predaval meseca oktobra in prvi teden novembra na Dunaju in v Brnu o tem svetovnem čudežu. Pri predavanju je kazal 150 skioptičnih slik po najnovejših jamskih slikah. Predavanja so tako močno učinkovala na občinstvo, da se je istih vdeležilo nad 5000 oseb. Predavanja so se vršila na Dunaju v avstrijskem turistovskem klubu, v dunajskem foto-klubu, v ljudsko-izobraževalni hiši, v društvu »Skioptikon«, v ljudskem domu, v avstrijskem planinskem društvu, v klubu avstrijskih železniških uradnikov in v Brnu v planinskem društvu. Jamski tajnik Perko bode ponavljal predavanja še po drugih mestih v in izven države.

— **Eksplozija v rudnikih.** V rudnikih v Trinidad (Colorado) je nastala eksplozija. Mnogo rudarjev je poneseno, 70 rudarjev je ubitih.

— **Ljudsko štetje.** Češki narodni svet je izdal brošuro, v kateri so migljaji za prihodnje ljudsko štetje s posebnim ozirom na češke manjštine.

— **Študije o slovenski hiši.** Zadnje poročilo iz odborove seje Matice je popraviti v tem smislu, da hoče Matica v svrhu študij o slovenski hiši v zvezo stopiti z ljubljanskim amaterskim fotografiskim klubom, ki se pravkar snuje, ne s športnim klubom.

— **Z revolverjem ustreljen.** V soboto, 5. t. m. so se stepli ponoči fantje pod Tlako v Sv. Križu pri Litiji. Jeden je streljal iz samokresa; zadet je bil Rudolf Zupančič smrtnonevarno. Ko so ga prepeljali v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji, je še živel 24 ur, potem pa je vsled zadobljene rane umrl. Vzrok pretepa — ljubezen.

— **Dekanija semiška** ima sestanek sodalitatis ss. Cordis Jesu v sredo 16. t. m. v Semiču. Začetek ob pol 11. uri dopoldne.

— **Novi slučaji kolere** so uradno konstatirani v Osjeku in Kamenici; v preiskavi so izločki več drugih slučajev v Viškovicih in Bršadinu.

— **Železničarske hiše v Osjeku.** Osješki železniški nastavljeni so se združili v stavbinsko družbo in sezidajo 40–50 hiš za stanovanja. Podjetje financira neka szegedinska banka.

— **Pobegli prisiljenec napadel policijskega stražnika.** Franc Čadež, 42 let star, iz Podgorje, je bil kot delomržnež in nepopoljšljiv vlačugar vtaknjen v tukajšnjo prisilno delavnico. Dne 20. oktobra t. l. je pa od oddelka, ki dela na Jesenicah, pobegnil. On pravi, da je srečal na svojem pobegu v blejskem gozdu neznanega moža, s katerim je zamenjal svojo obleko in dobil za to še nekaj denarja. Napisil se je v neki krčmi žganja in prišel na Bled. Tu je okoli 7. ure zvečer srečal občinskega stražnika z njegovou ženo. Ta je Čadeža nagovoril, kam da gre. Ta pa je brez povoda potegnil nož ter začel mahati proti stražniku ter mu prizadejal na levi roki, na hrbtnu in levih rebrih v obdobju. Čadež je tako silovito z nožem mahal, da se je nož zasadil globoko v bieležno knjižico ter mu še presekal debelo bluzo in telovnik, in da ni zadržala biležnica sunka, gotovo bi bil smrtno nevarno ranjen. Čadeža so potem, ko se je delal nezavestnega, spravili na orožniško postajo. Tudi tu se je orožnik zoperstavljal in brcal proti njemu, tako da je potrebovalo velikega napora ga ukrotiti. Obdolženec, ki ne more za razbremenitev svoje krvide ničesar drugega navesti, kakor da je bil vsled zaužitega žganja razburjen, je dobil za kazeno 1½ leta težke ječe.

— **Otrok se je zadušil.** Helena Bider, kočarieva žena v Adergasu, ima

več otrok, od katerih ima najstarejši 9 let. Vkljub temu je dne 27. septembra t. l. okoli 11. ure dopoldne vzela četvero bolj odrasli hotrok na njivo, doma je pa pustila tri mesece staro dvojčka v zibeljki. Vrnila se je okoli 4. ure po poldne domov. Ko stopi v sobo, takoj zapazi, da leži Lojzek mrtev poleg njeve sestrice. Otrok se je iz povojev razkobacal in obležal na obrazu ter se zadušil. Sodišče je nesrečno mater od obtožbe pregreška zoper varnost življenja oprostilo.

Zmrznjeno meso v Londonu.

Na londonski trgu je dospelo zelo veliko prekomorskega zmrznjenega mesa, in sicer 42.908 četrti iz Avstralije, 71.634 četrti pa iz Argentinije. Poleg tega mesa pa se je pripeljalo na londonski trgu v zadnjih dveh tednih še 94.951 četrti ohlajenega mesa iz Argentinije. Vsled tega so padle v Londonu cene mesu za 5 do 8 vinarjev pri kilogramu.

— **Radi kolere desinficiran železniški vez v Št. Petru.** Železniški vez, v katerem se je v Gradcu na koleri oboleli stotnik Stressler z Ogrskega pripeljal v Gradec, je vozil potem še iz Gradca na Dunaj in iz Dunaja nazaj na Reko. Danes so ta železniški vez v Št. Petru desinficirali. Kakor se iz Gradca poroča, se stotnik Stressler boljše počuti.

— **Za knjigoveza** ugodno mesto, če se kdo hoče naseliti, se dobi v nekem mestu na Kranjskem. Več pove uredništvo »Slovenca«.

— **Društvo »Kranje«** je prejšnjo nedeljo napravilo zabavni večer z deklamacijami, petjem in tamburjanjem, ki se je prav dobro obnesel. Zadnjo nedeljo je pa imel g. dr. E. Globočnik zanimivo in času primerno predavanje o koleri. Govornik je točno in poljudno opisal znake bolezni, nevarnost njenega rajširjenja in kaj naj storimo, da se je obvarujemo.

— **Obletnica velikega potresa v Zagrebu.** Dne 9. t. m. je bilo trideset let, odkar je strašen potres porušil mesto Zagreb. Vsako leto se na ta dan opravlja slovesna sv. maša v stolnici. Ono jutro, ko je bil potres (9. novembra 1880.), je v stolnici ravno opravljal sv. mašo pok. dr. Franjo Rački; dasi se je vse zibalo in pokalo, je vendar vstrajal in dokončal sv. daritev, ko pa je stopil na prost, je našel vse ulice posute z razvalinami. Bog očuvaj pomlajeno hrvatsko prestolico enake nešreće!

— **K družinski tragediji v Zagrebu** se poroča, da se je stanje Magenheima neprtičavano izboljšalo in se zdi, da se hoče strašne rane zaceliti. Ker pa govori zmedeno in si hoče potrgati obvezne, so ga prenesli na blazniški oddelek, kjer noč in dan pazijo nanj. Če bi tudi ozdravil, mu bo um stal otmenjen do smrti,

— **Za tatvino dobro izurjenega psička** je moral imeti neznan uzmovič, s čigar pomočjo je ponoči v Spod. Šiški ukradel stotnikovi soprog Danieli pl. Strigelj 7 kokoši. Perutnina je bila v hlevu ponoči zaklenjena. Pri duhri je napravljena odprtina, skozi katero zahajajo kure v hlev. Ta odprtina je tako ozka, da je človeku nemogoče se splaziti skozi njo. Pač pa jasno kaže sled, da je moral imeti tat psa pri sebi, katerega je spustil skozi odprtino. Preplašene živali so skušale se rešiti pred psom na prost. Pri tem je imel pa tat lahko delo, da jih je posamezne polovil. Storilca zasledujejo.

— **Iz prepira pretep.** Na Poljanah pri Št. Vidu se je vnel te dni zvečer prepri med posestnikom Antonom Bremcem ter njegovo ženo Marijo na eni strani in med dninarjem Francetom Burgarjem na drugi strani, ker je slednji Bremcovo ženo psoval. Drugo jutro se je prepri nadaljeval in kmalu sta si bila možakarja v lasih. Pri tepežu je Burgar s kladivom udaril Bremca po čelu in ga nevarno poškodoval. Bremcova žena tudi ni svojemu nasprotniku Burgarju prizanesla, marveč ga je z železno iglico udarila po nosni kosti in na desno stran čela. Zaradi tega bodo imeli vsi trije sitnosti pred sodnijo.

— **Obrtna zadružna na Bledu je otvorila zadružno posredovalnico za delo.** Vpisnina znaša 50 vinarjev za delodajalca in velja za 4 tedne. Delojemalc se priglasi brezplačno. Vzorec delovanja vzel se je po gostilničarski zadruži v Ljubljani, kateri že več let te posle vodi. Pozivljajo se mojstri in obrtniki ter obrtniški pomočniki, da se priglase. Naslov enostaven: Načelstvo za posredovalnico dela na Bledu.

— **Zanimiv poseben vlak.** Iz svetovno znane Hagenbeckovega zverjnaka v Solingu pri Hamburgu je odpril poseben vlak z devetnajstimi vagoni 800 raznovrstnih živali, ki so namenjene za izpopolnitve živalskega vr-

ta v Rimu. Živali so vredne več kot 200.000 K. Zlasti težko je transportirati 3 m 80 cm visoko žiraf, za katero so morali vsled številnih železniških predorov zgraditi poseben vagon. Vozovi, v katerih so spravljene inozemske živali, imajo peči, da je v njih dovolj toplo. Ta vlak je sedaj v Gradcu in se pelje tudi skozi Ljubljano na Reko.

— **Neznanega utopljenca** so včeraj dobili pri Sv. Jakobu ob Savi. Utopljenec je star približno 40 let, hlače ima one finančni paznivki z zelenim ošivom, škornje težke, ob jopiču ima na levem rokavu mali žep. Pri sebi ni imel nobenih dokumentov in tudi denarja nič.

— **Slov. kat. izobraževalno društvo** »Straža« na Dunaju. Prihodnja slov. služba božja se vrši v nedeljo dne 13. t. m. ob 3. uri popoldne v cerkvi sv. Antona (XV, Pouthongasse 16). Vljudno vabimo na Martinov večer, ki ga priredi »Straža« s prijaznim sodelovanjem slov. kat. akad. društva »Daniča« in hrv. akad. društva »Hrvatska« v nedeljo dne 13. t. m. v dvoranji: »Zur schönen Schäferin« (VI, Gumpendorferstraße 104). Vspored: 1. M. Bajuk: Na vasi. (Tamb. zbor.) 2. J. Aljaž: Ne tožim: (Mešan zbor.) 3. Katkić: Z Bogom more. (Tamb. zbor.) 4. Dr. B. Ipac: Slovenska dežela. (Mešan zbor.) 5. a) G. Pilić: Elegija Trubadura (Tamb. zbor. b) P. Mascagni: Intermezzo iz »Cavalleria rusticana«. (Tamb. zbor.) 6. : Vprašaš, čmu da sem Slovenka. (Mešan zbor.) 7. Martinova gos. 8. Pri gospodi Šaloigra v dveh dejajih. — A. Čadež. Blagajna se odpre ob pol 6. uri. Začetek ob pol 7. uri. Vstopina na nečlane 40 vinarjev, člani prosti (legitimacije). Prostovoljni darovi v pokritje precejšnjih stroškov se hvaljeno sprejemajo. — Zaostalo članarijo se lahko poravnava pri blagajni V nedeljo dne 20. t. m. bo v cerkvi sv. Antona (XV, Pouthongasse 16) ob 10. uri dopoldne sv. maša za žive in mrtve ude društva »Straža«. Prosimo, da se sv. maše udeleži vsak, komur je le kolikaj mogoče. — Knjige družbe sv. Mohorja so prišle in jih udje dobijo pri društvenem podpredsedniku, g. Kvasu, ki tudi že sprejema naročino za prihodnje leto. Pristopajte k tej prekoristni družbi in agitirajte, da tudi drugi pristopijo. Odbor.

— **Samoumor Dunajčana v Celovcu.** V Celovcu se je ustrelil 28letni Karol Teich, družabnik dunajske tvrdke Teich.

— **Velik gozd »Sopača«, vreden 5 milijonov krov.** proda ogulinska občina prihodnje leto na dražbi.

— **O dogodkih na dunajski živinozdravniški visoki šoli.** Dunaj, 9. nov. Rektor živinozdravniške visoke šole, profesor Tschermak, je izdal razglas, v katerem oboja izgredje, ki so jih povzročili ob prilikih njegove inavguracije dijaki, ki niso slušatelji živinozdravniške visoke šole, ter prepoveduje nošenje znakov na tej visoki šoli do preklica.

— **Kletarski tečaji.** V primeru z drugimi, bolj naprednimi vinorodnimi deželami, je naše kletarstvo še na jako nizki stopinji. Zaradi tega

da se ljudstvo izobrazi. — Orli so nameravali uprizoriti igro »Tri sestre«. Ker pa dom še ni dodelan, počakajo, da se ta lepa ljudska igra uprizori kdaj pozneje. — Vodovod je gotov. Mnogi gospodarji so to potrebno napravilo že napeljali v svoje hiše. Da imamo Posavčani vodovod, je gotovo zasluga dičnega našega g. župana Vilfana in poslanca S. L. S. — Dobimo najbrže tudi telegrafsko postajo na naši novi pošti.

Tatinski potepuh. Delavec Franc Galjot, stanujoč na Klancu, se najraje potepa po Ljubljani ali njeni okolici. Prišel je te dni v Stožice ter je v Buzolinovi tovarni za salame izmagnil kompletno konjsko opravo, katera je visela v hlevu. Ponujal jo je več posestnikom v Trzinu na prodaj, konečno se mu je posrečilo jo spečati za 10 K 20 vinarjev. Orožniki so pa prišli tej tatvini na sled in vzeli kupcu ukradeno blago.

Poučna obrtna razstava zadruge obrtniških rokodelcev v Krškem. Misel, da bi se v Krškem priredila takra razstava, sta sprožila g. dr. Tom. Romih, ravnatelj meščanske in vodja obrtne nadaljevalne šole in g. strokovni učitelj Karol Humeck. Zadružniški predsednik g. Lovrenc Glogovšek je povabil v nedeljo, dne 30. oktobra, krške rokodelce k skupnemu posvetovanju glede prireditve omenjene razstave. To posvetovanje se je vršilo v gostilni g. Gregoriča in se ga je udeležilo nad dva set mojstrov. Tudi učiteljstvo je bilo zastopano. G. dr. Romih je razjasnil pomen take razstave, g. Karol Humeck pa je govoril o načinu prireditve. Razstava naj bi se združila z razstavo risarskih in pismenih izdelkov obrtnih vajencev, učencev tukajšnje obrtno-nadaljevalne šole. Vsak vajenc naj bi napravil k eni izmed svojih risarij prikladen obrtni izdelek. Razun tega naj bi tudi mojstri razstavili svoje lastne izdelke. V posebnem oddelku naj bi se razstavile različne surovine in pokazalo, kako pod rodomočevno roko polagoma nastane iz surovine obrtni izdelek. Vsa razstava naj bi pokazala, na kako visoki stopinji so pri nas posamezne obrti. Razstava naj bi se priredila meseca avgusta 1. 1911 v prostorih krške meščanske šole. Aranžma prevzame gospod strokovni učitelj Humeck. Predlogi obeh gospodov predavateljev so bili soglasno sprejeti in na predlog zadružniškega predsednika g. Glogovška se je tako volil odbor. Sestavlil se je tako-le: Gospod župan J. Jerman predsednik, gospod ravnatelj dr. Romih podpredsednik, g. učitelj Fl. Rosman teh. predsednik, g. Glogovšek teh. podpredsednik, g. strokovni učitelj L. Levstik tajnik, g. učitelj Završnik tajnikov namestnik, g. A. Omerza blagajnik, g. Fl. Rosman blag. namestnik. V odboru so bili voljeni še naslednji gospodje: Jasas, Rumpet, Jugovic, Golob Krč, Gerald, Stary, Šilovinac, Podpac, Jurčec, Koletič, Naglič, Trebše, Čebular, Spaniček, Krieger, Klobučar, Černetič. — Prva odborova seja je v nedeljo, 6. novembra, ob 2. uri popoldne v gostilni g. Gregoriča.

Ustanovni občni zbor »Zadruge gospodarjev na Bledu« se bode vršil v pondeljek, dne 14. novembra t. l., ob ½ 3. uri popoldne v dvorani hotela »Evropa« na Bledu.

Zadruga obrtnikov črnomaljskega sodnega okraja v Črnomlju daje na znanje, da se bodo vršile pomagalske preizkušnje na dne 8. decembra 1910 v zadružni pisarni ob 10. uri popoldne, za izvršitev pomagalskega dela se dočasi 5., 6. in 7. decembra 1910. Prosilci za preizkušnje naj vložijo svoje prošnje koleka proste najzadnje do 27. novembra 1910. K prošnji je priložiti 5 K kot preizkuševalno takso.

Miklavž se je tudi letos preskrbel z lepimi darili, da razveseli z njimi pridno mladino. Posebno je preskrbljeno za zanimive, vzgojne in poučne knjige, ki nudijo otroku veselo iznenadje, pa mu tudi največ koristijo. Oglaša »Katoliške Bukvarne« v današnji številki naštete v te knjige.

Iz ljudskošolske službe. Izprašana učiteljska kandidatinja Frančiška Grum pride kot suplentka v Trnje, Jerica Visenjak kot začasna učiteljica v Peče, Frančiška Trpin kot začasna učiteljica v Št. Vid pri Brdu, Vilibalda Pevc kot začasna učiteljica v Komendo in Marija Delak kot suplentka na Krtino. — Deželni šolski svet je dovolil, da se pouk v ponavljavni šoli preloži za poskušnjo v šolskem letu 1910/1911 v šolskih okrajih Litija in Krško v čas od 15. oktobra do konec aprila, oziroma od 1. novembra do 15. maja.

Žensko truplo so videli plavati po Soči minula soboto. Imela je rdeči jopič. Pravijo, da je bila videti še mlada.

Aretacija radi umora. Pred treh meseci je bil pri Krškem umorjen bogat kmet. Sum na umoru je padel na dva delavca, Miladina Baljak in Petra Komozeč, oba iz Benkovca pri Zadru, ki sta delala v neki tovarni pri Krškem in sta bila izginila takoj po činu. Vse pozvedovanje po osumljenih krivcih je bilo zaman, dokler se ni v zadnjem času poizvedelo, da sta oba delala prej v Tržiču in Sesljanu in da se sedaj nahajata v Trstu. Baljak je bil včeraj aretiran na maoni Faccanonevega pristaniškega podjetja, njegov sokrivec je bil pa aretiran v Barkovljah. Oba sta izročena krškemu sodišču.

Štajerske novice.

Š Nova podružnica »Slovenske Straže«. C. kr. namestnija v Gradcu je potrdila pravila podružnice »Slovenske Straže« za Maribor in okolico. Ustanovni občni zbor se bode vršil dne 16. novembra. Prostor zborovanja in natančni spored se bo še pravočasno objavil. Pov sod na dan podružnice »Slovenske Straže«!

Š Iz Rajhenburga. Dne 7. t. m. se je vršil pogreb opata Epalle jako slovensko. Po sv. maši zadušnici, katero je opravil zatiški opat Meier, se je vršilo v grajski kapeli pet absolutij nad opatovo krsto. Iste so izvršili opata banjeluški in zatiški, prior-prelat iz Zemonika, dekan Verk in domači župnik. Nato je vodil sprevod opat-trapist iz Marija-Zvezde ob asistenci nad 30 duhovnikov. Mnogo odličnega in preprostega občinstva je spremljalo vsem preljubljene pokojnika k zadnjemu počitku. Vlado je zastopal namesto obolelega glavarja grofa Attemsa — baron Steeb. Ob tako ganljivih obredih na pokopališču so položili v grob domači gasilci svojega častnega stotnika. In osirotela samostanska družina se je vrnila potra nazaj v samostan. Tekom treh mesecev si mora izvoliti nova opata. Dal Bog, da bi v njem dobili drugega Epalla!

Š Pok. č. g. I. Krušić, je bil rojen 4. junija 1833. v Medlogu v celjski okolici, kot sin priprstih, a poštenih kmečkih roditeljev. Bogoslovne študije je izvršil v Celovcu in Št. Andražu, gimnazijo pa v Celju. V mašnika posvečen je bil 27. julija 1856. Služboval je kot kaplan v Artičah, Sv. Petru pod Sv. gorami, Sv. Roku ob Sotli ter St. Vidu pri Grobelnem. Leta 1859. je bil imenovan za učitelja veronauka na gimnazijo v Celju, tam je služboval do leta 1893., ko je stopil v pokoj. L. 1877. je bil imenovan za kn. šk. duh. svetnika, 1906. t. j. ob njegovi 50letnici za kn. šk. konsistorialnega svetnika. Rajni je bil zelo priljubljen pri vseh krogih. Sovražnika ni imel. Bil je eden najbolj gorečih in priljubljenih govornikov. Naj počiva v miru blaga duša!

Š Lepo so uspela zborovanja S. K. Z. in S. K. S. Z. v nedeljo, dne 6. novembra. Poslanec dr. Verstovšek je imel dobro obiskan shod v Sevnici ob Savi; poslanec Novak pa na Tinju na Pohorju; dr. Hohnjec je govoril mladini pri Sv. Bolzenku pri Središču; nadrevizor g. Pušenjak pa je imel zadržani shod v Žerovincih pri Ormožu.

Š V Slov. Bistrici zboruje prihodnjo nedeljo katolično politično društvo za slovenjebistriški okraj v hotelu »Austria«, in sicer popoldne ob treh. Govorili bodo državni in deželnji poslanci. Društvo razteza svoj delokrog po celem konjiškem okraju, zatorej vsi somišljeniki celega okraja na shod.

Š Občinske volitve v Hočah, ki so se vršile lanskos jesen in proti katerim so se pritožili Slovenci vsled nepravilnega postopanja volivne komisije, so potrjene. V občinskem odboru je sedaj polovica Nemcev recte nemškutarjev proti polovici Slovencev. Kdo bo župan se še sedaj ne ve.

Š »Narodni strankarji za ponemčenje Celja. Gospa Sima, ki je pri zadnjih občinskih volitvah v celjski okolici dala pooblastilo Slovencem in je s tem odločila zmago za slovensko stranko, je prodala svoje veleposestvo Nemcu Teppeju v Celju. Posredoval je pri prodaji za dober bakši znani meštar in razkosevalec posestev g. Dolinar — važen faktor liberalne Nar. stranke v Celju. Vzvijeno narodno-obrambno delo!

Š Ormoškega dr. Delpina so imenovala nemška učiteljska društva v Ptiju, Celju in Mariboru za svojega častnega člena. Dr. Delpin se potom nemškonarodnega sveta spodnještajerskega vedno vneto poteguje za to, da dobe najhujši nemškutarški in nacionalni, a poleg tega najslabše kvalifikovani učitelji najboljša mesta. To imenovanje mu je torej čin hvaležnosti.

Š Dvojna mera. Ptujsko glavarstvo je v svojem zadnjem uradnem listu strogo naročilo, da se imena nabornikov tako pišejo, kakor so zapisana v

matričnih knjigah. Nemške šolske oblasti pa dosledno vsako slovensko ime slovenskega otroka ponemčijo, n. pr. iz Črepinko napravijo Tscherpinko, iz Valentij Weilandits itd. Avstrijske postave veljajo samo v prid nemštvu!

Š Fram. V nedeljo dne 20. novembra ustanovimo za našo obpohtersko župnijo prepotrebno »Kat. slovensko izobraževalno društvo«. Na ustanovnem shodu bo govoril g. dr. Hohnjec. — V vrlo slovenski občini Morje pri Framu je bil 4. t. m. izvoljen za župana odličen period vodi on županske posle.

Š V Mariboru je umrl sodnijski oficjal g. Janez Golob v 65. letu starosti.

Š Častniki — Los von Rom. Karakteristično za versko in politično prepričanje nekaterih častnikov mariborske garnizije je, da se je konštatiralo v zadnjem času zopet nekaj slučajev odpadov od katoličke vere. Ali ni nobene roke, ki bi zloglasnemu pastorju, podaniku nemškega cesarja, Mahnertu preprečila rovarenje. Če se priprostemu vojaku prepove čitati slovenske v patriotskem smislu pisane liste, kako more višja oblast dopustiti, da se širi med častniki, ki bi vsaj naj bili zgled zvestobe in značajnosti moštva, odpadništvo in »Los von Rom« gibanje.

Š Koncert »Glasbenega društva« v Mariboru zadnje nedelje se je dobro obnesel. Občinstvu se je nudil izreden užitek. V Mariboru bo treba večkrat kaj sličnega nuditi občinstvu, ki ne mara več obrabljenih tujih ničvrednih in mnogokrat slabo uprizorjenih igrokazov.

Š Slovensko gledališče v Mariboru. Iz pisarne: Druga popoldanska predstava v letošnji sezoni je v nedeljo, dne 13. novembra t. l. Uprizori se velika burleska s petjem in plesom »Krasna Lida«. Začetek ob 4. uri popoldne.

Š Uboj. V torek dne 8. novembra je sin nemčurskega župana Grašiča v Razvanju z nožem zaklal fanta I. Malajnerja, ki je bil takoj mrtev. Za vzrok umora se še ne ve.

Š Nagloma umrl je v Okrogu pri Ponikvi veleposestnik Jakob Zdolšek, star 61 let.

Š Imenovan je g. Jožef Videmšek, oficijal pri okrajni sodniji v Celju, za nadoficijala.

Š Na grobu svojega očeta in svojih bratov se je ustrelil v Gradcu 20 let starci stavec Fric Jursche.

Š Umrl je 2. t. m. v Peklu župan Karel Machoritsch, hotelir in posestnik v 51. letu starosti.

Š Slovenska Franc Jožefova šola v Ljutomeru priredi prihodnjo nedeljo, 13. t. m., v prid ubogi šolski mladini tombolo v gostilni g. Al. Vaupotiča v trgu Ljutomer. Prijatelji slovenske mladine v Ljutomeru in okolici, pridite vsi! Gre se za draga našo mladino. Začetek prireditve ob 6. uri zvečer.

Š Umrl je v Mariboru c. kr. sodnijski oficijal v pokolu g. J. Gollob, star 65 let.

Š Centralna komisija in cerkvene stavbe. Na vsem Spod. Štajerskem vlađa med duhovščino velikanska nevoljna na delovanje Centralne komisije, ki smatra cerkve le za muzeje in dosledno zabranji vsako še tudi tako očividno potrebno popravljanie ali prenavljanje. Ljudstvo žrtvuje velike vsote, nad katerimi pa razpolagajo visoki nemški gospodje.

Š Ljubljanske novice.

lj Ljubljansko krščansko-socialno delavstvo se opozarja, da poroča na

shodu »Slovenskega katoličkega delav-

skoga društva« v nedeljo, dne 13. t. m.

v S. K. S. Z. poslanec dr. Krek.

lj Predavanje S. K. S. Z. Včeraj zvečer je predaval v društvenem prostorih S. K. S. Z. profesor g. Komatar iz Kranja »o zemeljskih odkritijih«. Zanimivo in poljudno je orisal, kako se je vsled trgovine vedno več odkrivalo novih pokrajin in celin na zemlji in kako se je vršil ves ta zgodovinski razvoj od časa Feničanov do sedanjih trgovskih Angležev. Povdral je, kako velikega pomena so bila odkritja za sedanje stanje človeške družbe. O zanimivem predavanju, ki je želo mnoho odobravanja, bomo še podrobnejše poročali. — Prihodnjo sredo dne 16. t. m. predava g. prof. dr. J. Debevec.

lj Za veliko sklopično predavanje Slovencij v Jeruzalemu, ki bo prihodnjo nedeljo ob 4. uri popoldne v »Unionu« se že dobe sedeži po 1 K in 60 vin. v trafiki g. Šoukala pred Škofijo. **Presimo občinstvo, da si preskrbi sedež danes in jutri, da bo mogoče pravočasno določiti število sedežev.** Nove slike o slovenskih romarjih so došle in so prekrasne.

lj Vsem, ki nameravajo priti R nedeljskemu sklopičnemu predavanju: Ko se predavanje prične, se nikdo več ne pusti v dvorano, zato naj občinstvo blagovoli priti točno k predavanju.

lj Moudriny, Wintherry, Fay and Comp. Pod tem naslovom priredi specjalitetna družba prve vrste dve predstavi v hotelu »Union« danes v četrtek, dne 10. in petek 11. t. m., ter povede gledalce v »Kraljestvo umetnosti, modernih čudežev in iluzij«. Omenjena družba ima zbranih mnogo odličnih ocen iz svetovnih časnikov. Vse časopisje hvali to družbo kot nekaj izrednega.

lj Posvečevanje zvonov. Mil. gosp. gen. vikar J. Flis je posvetil včeraj v Samassovi zvonarni 10 zvonov, imenjenih za Bosno (2), Hercegovino (1), Hrvaško (2), Kranjsko (2), Slavonijo (2) in Štajersko (1). — Največji teh 857,5 kg, najmanjši 76 kg.

lj Umrli so v Ljubljani: Viktor Rajer, rejenec, 5 mesecev. — Ante Nagode, kamnoški pomočnik, 68 let. — Marjeta Klemenc, posestnica, 73 let.

lj Nedeljski počitek pri vojakih Kakor nam sedaj poroča naš tozadenv izvestitelj, se je v nedeljo pri dragonci res delalo, dasi dotična dela ni dal dragoncu ritmojster g. Haydek. Naj starej preišče, kdo je dal dragoncu pretekel nedeljo toliko dela.

lj Opeharjena Ljubljana. Mnole dni je nek lepo oblečen možki Ljubljani najel služkinjo Marijo Topličar, češ, da jo vzame v službo in jo takoj vzel s sabo v Zagreb. V Zagrebu jo je peljal v neko vežo, ji vzel kovčeg in rekel, naj nekoliko počaka. Dekle je dolgo čakalo, a »gospodarja« ni bil od nikoder več. Končno je uvidel sleparstvo in šla na policijo. Upajmo, da ni veliko deklet tako kratke pameti, da bi se zaupale čisto tujemu človeku.

lj Eksplozija. Ko je včeraj 12letni Jožef Jereb stopil v Kolizeu v sportni prostor, mu med vrati prifrči nasproti steklenica, napolnjena s smodnikom, kateri se je bil vnel, steklenica pa je eksplodirala ter dečka po obrazu močno poškodovala.

lj Zaradi prepovedanega povratka v mesto je včeraj policija aretirala Ivana Merastovo, rojeno leta 1857 v Stari Loki pri Logatecu in jo izročila sodišču.

lj Kolo ukradeno je bilo včeraj opoldne na Vodnikovem trgu pose

Predavanja S. K. S. Z.

Društva naj vsako predavanje ja-
vio na dopisnici naravnost uredni-
štvo »Slovenca«.

Kat. slovensko izobraževalno društvu v Selcih nad Loko je imelo od začetka septembra do danes sledeča predavanja: 1. Kmetovanje nekdaj in sedaj; dr. Krek. 2. Duhovnik in ljudstvo; dr. Krek. 3. Žensko vprašanje; dr. Krek. 4. O jeruzalemskem romanju (dvakrat); župnik Rožnik. 5. O gospodinjskih šolah; gdčna. Ema Pečé.

Št. Jernej na Dolenjskem. Dne 30. oktobra je predaval v izobraževalnem društvu g. Peter Likar, kaplan, o Portugaliji in portugalski revoluciji.

Katoliška delavska družba v Idriji. Jl. Predavanje: 13. novembra 1910. Oswald, c. kr. katehet: Jeruzalemsko romanje.

Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Motniku. Predaval knjižničar Plahutnik: 1. 25. septembra o Benetkah; 2. 9. oktobra o Milanu in svetovni razstavi leta 1906; 3. 16. oktobra o vplivu tiska in kako naj beremo; 4. 6. novembra o italijanski in francoski rivieri in mestu Marseilles.

Katoliško slovensko izobraževalno društvo priredi v nedeljo dne 13. novembra popoldne ob 4. uri predavanje o gospodarskih stvareh. Govorita č. g. Val. Zabret in g. župan A. Belec.

Iz Cerknice. Poučno predavanje o živinskih boleznih itd. priredi dne 13. t. m. ob 3. uri popoldne v šoli (kaplani) g. Fran Majdič, c. kr. nadživinozdravnik iz Logatca, h kojemu so vso možki in ženske najvljudnejše vabljeni.

Razne stvari.

V obrambo gostov. Bavarsko upravo sodišče je že lani razsodilo, da se mora gostilničarju, ki slabo nataka pivo, vzeti koncesijo, češ, da varo goste, ako je v kozarcu 5 centimetrov pen. Sedaj je tožen neki gostilničar, ki je slabo natakal, radi — sleparje. Javnost je tako radovalna na izid obravnave.

Cima Dodici. Vsled znanih dogodkov na Cima Dodici, so nekateri italijanski vročekrvnežni zahtevali revizijo meje, češ, da se je dotična italijansko-avstrijska komisija, ki je leta 1905. znova natančno določila mejo, zmotila. Italijanska vlada je nato po vojaških in civilnih večjakih dala preiskati dotične dokumente in razne druge listine ter je sedaj izdala komunikate, da je preiskava dognala, da se komisija ni zmotila in so določbe o meji smatrati kot enkrat za vselej ugotovljene. To pa tembolj, ker bi se v nasprotnem ustvaril precedenčni slučaj in bi drugi kontrahent dobil pravico, da sproži druge mejne določbe, ki jih Italija želi ohraniti.

Prva srbska trgovska zbornica se je te dni na podlagi vladno potrjenih pravil konstituirala v Belgradu. Za prvega predsednika je bil izvoljen dr. Kosta Riznič.

Kraljevi dvor — igralnica. Neka angleška finančna skupina je ponudila portugalski vladu, da kupi stari kraljevi dvor Cintru. Ta finančna skupina namerava preosnovati kraljevi dvor v hotel, v katerem bi ustanovila tudi javno igralnico, ako vladu to dovoli.

Telefonska in brzojavna poročila.

ZAHVALA SVETEGA OČETA.

Dunaj, 10. novembra. Sv. oče se je po svojem državnem tajniku na naslov dr. Nagla brzojavno zahvalil dunajskim katoličanom za udeležbo manifestacije. V brzojavki zatrjuje, da ga je tako razveselil ta dokaz žive vere avstrijskih katoličanov.

IZ AVSTRIJSKE DELEGACIJE.

Dunaj, 10. novembra. Avstrijska delegacija je danes nadaljevala debato o proračunu zunanjega ministrstva. Danes je govoril dr. Kramar. Rekel je, da ne bi smela Avstro-Ogrska aneksije enostransko izvršiti, ampak da bi moral priti do konference velevlasti. Rekel je, da Aehrenthal ni ovrgel očitanj radi Friedjungovega procesa in ne sumničen, ki so se izrekla o grofu Forbachu. Aehrenthal da bi moral jasno in ločno povedati, kdo je bil tisti, ki je velezdajniške dokumente fabriciral in ponaredil. V tem trenotku poskoči Masaryk s svojega sedeža in pravi: Nihče drugi ni kriv, kot grof Forbach, to bom še danes dokazal. Mi hočemo

imet Čisto Avstrijo! Načo se je dr. Kramar bayil z nemškim cesarjem in Nemčijo ter dejal: Ako bi kdo reklo, da nemški cesar kali mir, bi tudi jaz proti temu protestiral. A časi so proč, ko so cesarji in kralji odločevali o vojskah. Tako globokoveren člavec kot je cesar Viljem, bi se ne mogel strinjati s svojo vestjo, da bi ljudstvo eksponiral. Nad kralji in cesarji pa odločajo sedaj veliki interesi velikih narodov. Zavračal je trditev, da je Nemčija rešila Avstrijo vojske z Rusijo, češ, če bi došlo do vojske s Srbijo, bi bila vojska samo med Avstrijo in Srbijo, drugi bi se pa ne umešavali. Kritiziral je politiko Aehrenthalovo, češ, da se tudi naše razmerje do Rusije določuje v Berolinu. Aehrenthal je izgubil svojo življenjsko nalogo, ker poleg zvezne zvestobe Nemčiji in Italiji ni vzdržal tudi prostega izhoda na zunaj, posebno v Peterburg. To je tragičnost njegove politike.

LAŠKA KOMEDIJA.

Trst, 10. novembra. Tržaški deželni zbor je na predlog renegata Mračka proti glasovom slovenske manjšine sklenil poslati »nedotakljivemu Rimu«, to je ondotnemu občinskemu svetu, pozdrav brzojavnim potom v znak protesta proti govoru dunajskega podžupana Porzerja proti rimskemu županu Nathanu.

CAR NA POVRATKU DOMOV.

Darmstadt, 10. novembra. Car se bo s svojo družino vrnil v Rusijo v pondeljek, 14. t. m.

NEMŠKI CESAR V PETERBURGU?

Berlin, 10. novembra. Govori se, da je ruski car povabil nemškega cesarja, naj mu vrne obisk v Peterburgu.

UMIROVLJENJA NA PORTUGALSKEM.

Lizbona, 10. novembra. Umiroviljeni so širje admirali, med njimi tudi Feriera in Hamaral.

24 JAPONCEV OBSOJENIH NA SMRT.

Tokio, 10. novembra. 24 Japoncev, ki so bili zapleteni v zaroto proti carjevemu življenju, je obsojenih na smrt.

POLITIKA NAŠLI USTRELJENEGA.

Poznanj, 10. novembra. Vodjo poznanske ljudske liberalne stranke, F. Borina, so našli ustreljenega.

VELIKA TATVINA NA ŽELEZNICI.

Zemun, 10. novembra. Neki bogati osebi, ki se je vozila v Carigrad s svojo družino, je bilo ponoči dne 5. t. m. ukradenih na progi med Belogradom in Lapovem 150.000 frankov v bankovcih. Za storilcem, ki je bržkone član mednarodne tatinske družbe, ni sledu.

SAMOUMOR MILIJONARJA.

New-York, 10. novembra. Znani pivovarnar milijonar Anton Schwarz je v predvčerajšnji noči izvršil samoumor v svoji palači. Baje je izvršil samoumor vsled smrti svojega edinega sina Adolfa.

ŽELEZNIŠKA NESREČA NA LAŠKEM.

Pavia, 10. novembra. Na kolodvoru Bressana-Bottarone je včeraj vsled napadno postavljenih ogibov brzovlak Genova—Milan trčil skupaj z nekim tovornim vlakom. Dva potnika sta bila ubita, več pa ranjenih, mej temi dva smrtno. Škoda je velika.

TRZNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 10. novembra.

Pšenica za april 1911	10.75
Rž za april 1911	7.75
Oves za april 1911	8.23
Koruza za maj 1911	5.54

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm

Cas opaževanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padeljava v 24 urah v mm
9. 9 zveč.	733.6	13.3	sr. zah.	oblačno	
7. zjutri	728.3	11.1	sr. svzh.	oblačno	1.1
10. 2. pop	730.0	3.9	sr. sszh.	dež	
Srednja včerajšnja temp. 12.5° norm 5.1°					

Zaradi premembe želi zopet vstopiti v kako župnišče = Večja popolnoma vsega, pridna in z dobrim spričevalom. Nastopi lahko precej. Naslov pove upravnostvo »Slovenca«. 3287

kuharica

Kurzi efektov in menjic.

dne 9. novembra 1910.

Skupna 4% konv. renta, maj—november	9315
Skupna 4% konv. renta, januar—julij	9310
Skupna 4.2% papirna renta, februar—avgust	9660
Skupna 4.2% srebrna renta, april—oktober	9660
Avtirska zlata renta	11550
Avtirska kronška renta 4%	9305
Avtirska investic. renta 3 1/2%	8250
Ogrska zlata renta 4%	11110
Ogrska kronška renta 4%	9155
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	8100
Delnice avstrijsko-ogrške banke	1859
Kreditne delnice	66200
London vista	24082 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 mark	11767 1/2
20 mark	2351
20 frankov	1909 1/2
Italijanski bankovci	9500
Rublji	254 1/2

Temeljito se poučuje igranje na citre.

Naslov v upravnosti.

3205

Slovenska kontoristinja

zmožna tudi hrvaškega jezika v govoru in pisavi, večja stenografske in pisana na stroju sa

3309

takoj sprejme

za večjo dunajsko pisarno.

Ponudbe pod S. 4641 na Haasenstein & Vogler A. G., Dunaj I.

Hiše v dobrem stanju, nekatero z **gostilniškimi koncesijami**, se oddajo po

Peter Matelič

c. kr. konces. posredovalcu za nakup in prodajo; zavod za plakatiranje, snaženje in reklamo.

Ljubljana, Škofja ulica štev. 10.

Telefon 155.

Vsi svoječasno pri meni službujoči in drugi zakoniti posredovalci so neopravičeni izvrševati mojo obrt.

3305

Gostilna

se vzame na račun ali v najem. Ponudbe naj se pošljajo pod besedo: »Zanesljivost« na upravnostvo »Slovenca«.

Zima zahteva

gorko odejo, rudeče široke koltre

K 6.30, pisane široke koltre K 6.60,

klotaste koltre s pisano podlago

K 8.80, rožaste flanelaste odeje

K 3.80, flanelaste rjuhe K 2—,

plahte (koce) po K 2—, 2.50, 3.20,

2.798 ter K 4— i t. d., samo pri

R. MIKLAUC, Ljubljana,

Stritarjeva ul. 5. Pošilja se tudi po pošti.

Orehove tropine

kot najboljšo, najizdatnejšo in najcenejšo krmo mlečni živini, konjem in prešičem priporoča tovarna olja M.

IVANČIČ v Medvodah. Orehove tropine vsebujejo 56% proteina in maščobe, torej trikrat več kakor pšenični otrobi. Cena zmletim tropinam je K 18.— z vredno.

3308 1

Gostilna

z gospodarskim poslopjem, prostornim dvoriščem in lepim sadnim vrtom se pod ugodnimi pogoji **prodaja** ali **da v najem**. Proda se event. tudi samo skedenj. Ponudbe pod: »U goeden nakup« na uprav. lista. 3277

Železnato vino

lekarja Piccolija v Ljubljani, c. in kr. dvorni založnik, papežev dvorni založnik, vsebuje za slabokrvne in nervozne osebe, za blede, slabotne otroke, lahko prebavljiv železnat izdelek. Polovična steklenica K 2—. Poštni zavoj (3 steklenice) franko zavoj in poština, stane K 6'60. Naročila po povzetju. 3281

Učenec

se sprejme takoj za specerijsko blago. Več pove upravnštvo »Slovenca«.

3292

Zelo ugodna prilika.

Iz proste roke **prodam** zaradi družinskih razmer dobro idočo

gostilno in trgovino

z mešanim blagom v zelo obljudenem kraju tik farne cerkve in pri okrajni cesti z zraven pripadajočim posestvom, ki obsega gozd, travnike in njive, z vsemi primičninami in neprimičninami. 3284

Več se izve pri lastniku **Franc Selanu** v Preddvoru hiš. št. 2. p. Tupaliče (Gorenjsko).

Eštegersko
sivo in rdeče
Marzeljsko
Angeljnovska

Milo

Priporoča tovarna
Pavel Seemann
Ljubljana

1661

Čebelno-
voščene
in
stearinske

Sveče

A. Lukic

Ljubljana, Pred Škofijo 19
priporoča po znano nizkih cenah
obleke za jesen in zimo

najmodernejše površnike in pelerine za gospode in dečke. Vedno najnovejša konfekcija za dame in deklice. Strogo solidna postrežba.

Svilnato blago

baržuni, pliši, tenčice, čipkasto blago, čipke, vložki, svilnate vezenine, Jabots, šerpe, damski ovratniki, kravate, svilnati in baržunasti trakovi, pozamentrija, porte, žnore, resice, dišave, mila i. t. d., vedno najnovejše v največji izbiri.

Modna trgovina P. Magdić v Ljubljani,
nasproti glavne pošte. 3012

Naznanilo preselitve.

Dovoljujem si vladivo naznani svojim cenjenim naročnikom in sl. občinstvu, da sem preselil svojo črevljarsko obrt iz Črevljarske ul. št. 4. v Gosposko ul. št. 3. nasproti deželnemu dvoru. Zahvaljujem se svojim cenjenim naročnikom za izkazano mi dosedanje zaupanje in se priporočam še za nadaljnjo njihovo naklonjenost ter beležim z odličnim spoštovanjem Alojzij Erjavec, črevljarski mojster Gosposka ulica št. 3. 3279 v Ljubljani. 3

Pletene srajce

hlače, jopice in nogavice za moške, ženske in otroke v veliki izberi pri Miklavžu, Ljubljana, Medarska ulica. 2799

Anton Šarc Ljubljana

Selenburgova ulica štev. 5 na vogalu Knaflove ulice (nasproti glavne pošte).

Znano najbolje platno za rjuhe, bombaževina, brisalke itd. — Svinarske vezenine. — Znano najbolje perilo. — Najcenejši nakup. — Opreme za neveste! —

2965

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Spillmannove povesti:

Zanimivo pisane Spillmannove povesti so obče priznane kot berilo ne samo za mladino, temveč tudi za odražene, in kakor malokater druge navajajo k čednostnemu in hravno-lepemu življenju. Te povesti imajo tudi mnogo poučnega jedra.

1. zvezek: **Ljubite svoje sovražnike.** Povest iz maorskih vojsk na Novi Zelandiji. K —40, vezano K —60.

2. zvezek: **Maron,** krščanski deček z Libanona. Povest izza časov zadnjega velikega pregnanja kristjanov po Druzih. K —40, vezano K —60.

3. zvezek: **Marijina otroka.** Povest s kavkaških gora. K —40, vezano K —60.

4. zvezek: **Praški Judek.** Povest, K —40, vezano K —60.

5. zvezek: **Ujetnik morskega roparja.** K —40, vezano K —60.

6. zvezek: **Arumugam,** sin indijskega kneza. Dogodlaji sprekobrnjenega indijskega princa. K —40, vezano K —60.

7. zvezek: **Sultanova sužnja.** Carigrajska povest iz 17. stoletja. K —60, vezano K —80.

8. zvezek: **Tri indijske povesti.** I. Namameha in Vatomilko, II. Tahko, mladi misijonar, III. Zadnja pot O. Renéja. K —60, vezano K —80.

9. zvezek: **Kraljični nečak.** Zgodovinska povest iz japonskih misijonov. K —60, vezano K —80.

10. zvezek: **Zvesti sin.** Povest za vlade Akbarja Velikega. K —40, vezano K —60.

11. zvezek: **Rdeča in bela vrtnica.** Rdeča vrtanca ali mladi mučenec iz Singapura. Povest iz jutrova dežele. — Bela vrtnica ali mlada spoznavalka. K —40, vezano K —60.

12. zvezek: **Korejska brata.** Crítica iz misijonov v Koreji. K —60, vezano K —80.

13. zvezek: **Boj in zmaga.** Povest iz Anama. K —60, vezano K —80.

14. zvezek: **Prisega huronskega glavarja.** Povest iz starejše misionske zgodovine kanadske. K —60, vezano K —80.

15. zvezek: **Angel sužnjev.** Braziliska povest. K —40, vezano K —60.

16. zvezek: **Zlatokopl.** Povest iz misionskega potovanja po Alaski. K —60, vezano K —80.

17. zvezek: **Prvi med Indijanci** ali vožnja v Nikaragu. Povest izza časa odkritja Amerike. K —60, vezano K —80.

18. zvezek: **Preganjanje Indijanskih misijonarjev.** K —60, vezano K —80.

19. zvezek: **Mlada mornarja.** Povest iz Kajene. K —60, vezano K —80.

Za našo mladino.

- Koristno berilo je najboljši pripomoček dobrvi vzgoji. - Najbolj priporočljive so dobre povesti za mladino, ki imajo pa poleg zanimive pripovedne vsebine tudi to prednost, da blažijo in vzgajajo srce, bistrijo um in vzbujajo zdravo domišljijo; med najboljše v plemenitem, nepokvarjenem krščanskem duhu pisane spise prištevamo sledeče:

i Za Miklavža:

Robinzon starši. Povest s podobami za otroke. K 1·40. To je stara krasna povest o Robinzonu v novi obliki z okrašanim besedilom in izredno dobro pogodenimi večbarvnimi slikami; lepšega berila in bolj priporočljive knjige za nazorni pouk naše mladine ne poznamo.

V zverinjaku. Knjiga s podobami za otroke. K —90, naleplena na trdem kartonu K 1·50. Lepa knjiga, ki nudi otrokom ne le mnogo zabave, temveč tudi zanimiv nazorni pouk iz naravoslovja. Lahke pesmice nudijo kratek opis naslikanih živali.

Hitra vožnja po železnici. Knjiga s podobami za otroke. K 1·60. Lepe večbarvne slike in poleg njih kratke, otroškemu razumu primerne pesmice, so otrokom v pouk in jim napravijo veselo iznenadenje.

Slovenski A B C v podobah. K —80, vezano K 1·20. S pomočjo te knjige se nauči otrok igrati brati. Lepo izvršene slike služijo otrokom tudi za nazorni pouk.

Krasno darilo odraščeni mladini:

Knjiga o lepem vedenju. Spisal Urbanus. Cena: K 3—, elegantno vezana K 4—. To je izredno važna in koristna knjiga za ves slovenski narod.

Šmida Krištofa spisi:

1. zvezek: **Ljudevit Hrastar.** — **Golobček.** Poslovenil P. Hugolin Sattner. (Drugi natis.) Mehko vezan K —60, trdo K —80.

2. zvezek: **Jozafat, kraljevi sin Indije.** Poslovenil P. Flor. Hrovat. (Drugi natis.) Mehko vezan K —60, trdo K —80.

3. zvezek: **Pridni Janezek in hudojni Mihec.** Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezano K —80, trdo K 1—

4. zvezek: **Kanarček.** — **Kresnica.** — **Kapelica v gozdu.** Poslovenil P. Hugolin Sattner. Mehko vezan K —40, trdo K —60.

5. zvezek: **Slavček.** — **Nema deklifica.** Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan K —40, trdo K —60.

6. zvezek: **Ferdinand.** Poslovenil P. F. Hrovat. Mehko vezan K —60, trdo K —80.

7. zvezek: **Jagnje.** — **Starček z gore.** Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan K —70, trdo K —90.

8. zvezek: **Pirhi.** — **Ivan, turški suženj.** — Krščanska obitelj (državina). Poslovenil P. F. Hrovat. Mehko vezan K —60, trdo K —80.

9. zvezek: **Hmeljevo cvetje.** — **Marijina podoba.** Poslovenil P. F. Hrovat. Mehko vezan K —60, trdo K —80.

10. zvezek: **Ludovik, mladi izseljenec.** Poslovenil P. F. Hrovat. Mehko vezan K —60, trdo K —80.

11. zvezek: **Najboljša dedčina.** — **Leseni križ.** Posl. P. F. Hrovat. Mehko vezan K —40, trdo K —60.

12. zvezek: **Rozal Jelodvorska.** Izdal "Katal. tiskovno društvo v Ljubljani." Mehko vezan K —60, trdo K —80.

13. zvezek: **Sveti večer.** Poslovenil Fr. Salezij. Mehko vezan K —60, trdo K —80.

14. zvezek: **Povoden.** — **Kartuzijanski samostan.** Poslovenil Fr. Salezij. Mehko vezan K —60, trdo K —80.

15. zvezek: **Pavilina.** Poslovenil Fr. Salezij. — Mehko vezan K —60, trdo K —80.

Taras V. Iz raznih stanov. Pesmice (ponatis iz "Vrtca") K —25.

Angelček. Otrokom prijatelj, učitelj in voditelj. (Anton Križič.) — Vsak letnik je zase celota in zelo primeren za darilo otrokom; velja vezan samo K 1—. Dobi se še 15 raznih letnikov in sicer od I. 1894 do I. 1909.

Vrtec. Casopis s podobami za slov. mladino. Vsak letnik je zase celota in velja vezan K 4—. Dobi se letniki od I. 1905 do 1909.

Vojska na dalnjem vzhodu. Spisal E. Lampe. K 4·80, vez. K 6—.

= Use te knjige se dobe v Katoliški Bukvarni v Ljubljani, knjigarni „Ilirija“ v Kranju in I. Krajec nasl. v Novem mestu. =